

Sinikka Rantala

LL, erikoislääkäri
OYS, OpTa, Anestesia ja tehohoito
sinikka.rantala@ppshp.fi

SÄHKÖINEN ERIKOISLÄÄKÄRIKUULUSTELU 6.5.2019

Anestesiologia ja tehohoito

Erikoistuva lääkäri Matleena Autio osallistui ensimmäisten joukossa sähköiseen erikoislääkärikuulusteluun 6.5.2019. Kysymme tunnelmia heti kuulustelun jälkeen.

Minkäläinen rakenne uudessa sähköisessä erikoislääkärikuulustelussa oli?

Kysymyksiä oli 37, joista seitsemän kysymystä oli hieman laajempia ja loput 30 olivat oikein-väärin -väittämiä. Viimeksi mainituissa oli paljon farmakologisia kysymyksiä, muun muassa lääkaineiden kulkeutumista

sesta äidistä sikiöön. Tiesin, että vastassa voi olla aivan uudentyyppisiä tehtäviä ja olin siksi odottanut tenttiä avoimin mielin.

Mitä pidit tenttikysymyksistä?

Tentti oli kokonaisuutena positiivinen yllätys ja kysymykset olivat järkeviä ja monipuolisia. Esimerkiksi korvike-

Matleena Autio

Anestesiologian ja tehohoidon sähköisen erikoislääkärikuulustelun laajemmat kysymykset (6.5.2019)

1. Kuinka hoidat aivokuolleeksi todettua elinluovuttajaa teho-osastolla siten, että luovutetuksi suunniteltujen elinten toiminta säilyisi mahdollisimman hyvänä? Kerro hoidon ydinasiat. Voit vastata myös käyttäen ranskalaisia viivoja. (6 p.)
2. Tärkeimmät vakavat korvikealkoholi-myrrykykset tehohoitopotilaalla. Toksisuuden mekanismi, kliiniset ja laboratoriolöydökset ja potilaan hoito. Voit vastata myös käyttäen ranskalaisia viivoja. (6 p.)
3. Vatsa-asennon (= prone position) käyttö ARDS-potilailla teho-osastolla. Indikaatiot, patofysiologinen peruste käytölle ja mahdolliset komplikaatiot. Voit vastata myös käyttäen ranskalaisia viivoja. (6 p.)
4. Luettele leikkauksen jälkeisen kroonisen kivun (chronic postsurgical pain) riskitekijät (leikkausta edeltävät, leikkauksen aikaiset ja leikkauksen jälkeiset). (3 p.)
5. Luettele yleisanestesian aikaisen hypotermian haitalliset seuraukset. (3 p.)
6. Raskaana olevalle 31-vuotiaalle naiselle on suunnitteilla laparoskooppinen sappileikkaus. Kyseessä on komplisioitumaton, 24-viikkoinen raskaus. Miten toteutat yleisanestesian? Perustele valintasi. (4 p.)
7. Laitat lumbaalisen (L3–L4) epiduraalin 63-vuotiaalle naiselle. Negatiivisen aspiraatiotestin jälkeen ruiskutat 14 ml isobaarista bupivakaiinia 2,5 mg/ml. Kuusi minuuttia myöhemmin potilas ilmoittaa puutumista ja lihasheikkoutta yläraajoissa ja niskassa, lievää hengitysvaikeutta ja puutumisen tunnetta kasvojen alueella. Testaat alaraajojen lihasvoiman ja ihotunnon seuraavien 30 minuutin aikana ja toteat ne normaaleiksi. Systolinen verenpaine laskee tasolle 80 mmHg. Mistä todennäköisesti on kyse? Perustele näkemyksesi lyhyesti. (2 p.)

Lisäksi kuulustelu sisälsi 30 oikein-väärin-väittämää (0,2 p./väittäjä).

alkoholit olin opiskellut perin pohjin, koska kollega oli pitänyt aiheetta mahdollisena tenttikysymyksenä. Oikein-väärin -väittämissä oli haastetta ja niitä joutui välillä miettimään.

Miten sähköisen kuulustelun tekninen puoli sujui?

Vastaaminen tietokoneella oli miellyttävämpää, kuin jos olisi joutunut kirjoittamaan käsin. Etenin loppupään väittämistä kohti alkupään laajempia kysymyksiä ja kun tenttiaikaa oli jäljellä 35 minuuttia, kaikki kirjoittamani vastaukset hävisivät. Yritin ratkaista tilannetta etukäteen annetuilla ohjeilla, mutta vastaukset eivät tulleet takaisin. Päätin olla luovuttamatta ja kirjoitin viimeiset puoli tuntia vimmatusti, että sain vastattua edes

lyhyesti kysymyksiin. Tekninen ongelma jäi harmittamaan, koska en voinut vastata kysymyksiin niin hyvin kuin olisin halunnut. Kokonaisuutena kuitenkin minusta sähköinen tentti on parempi kuin vanha paperinen erikoislääkärikuulustelu.

Minkälaisia neuvoja antaisit seuraavaan erikoislääkärikuulusteluun menijöille?

Kannattaa varautua siihen, että tentissä voi tulla aivan uudentyyppisiä tehtäviä, jollaisia ei ole koskaan aiemmin ollut. Sähköisessä muodossa mahdollisuudet

ovat lähes rajattomat. Lisäksi kannattaa tutustua etukäteen hyvin ohjeisiin teknisten ongelmien varalta. ■

Seuraava anestesiologian ja tehohoidon sähköinen erikoislääkärikuulustelu järjestetään 7.10.2019 klo 11–14.

Sähköisessä erikoislääkärikuulustelussa osalla tenttijöistä vastaukset ovat kadonneet kesken tentin. Finnanest kysyi erikoislääkärikoulutuksen kehittämisen erikoissuunnittelija Titta Koskelta, kuinka tämä on mahdollista ja miten tilanteessa tulisi toimia.

Joillain tenttijöillä vastaukset ovat yhtäkkiä kadonneet kesken tentin. Mistä tämä on voinut johtua, Titta Koski? Katoavatko vastaukset kokonaan?

Muutamissa tenteissä ja muutamilla tenttijöillä on järjestelmässä ollut ongelmia, jotka ovat olleet seurausta esimerkiksi kahden näppäinyhdistelmän painamisesta. Tällöin tentti on ohjautunut takaisin aloituspisteeseen. Järjestelmä on kuitenkin automaattitallettanut tässä yhteydessä ”kadonneet” vastaukset kyseisen tenttijän profiliin. Lisäksi on muutama tapaus, jossa tenttijiä ei itse muista painaneensa jotain tiettyä näppäinyhdistelmää ja tilanne on johtanut samankaltaiseen näkymään aloitussivulle, jossa näyttää olevan tyhjä vastaukset. Tässäkin tapauksessa tehdyt vastaukset ovat tallentuneet järjestelmään kyseisen henkilön tuotoksiksi.

Kuinka tenttijän tulisi toimia tässä tilanteessa?

ATK-tukeen soittamisesta ei tässä tilanteessa olisi ollut apua. Järjestelmä ylläpidetään valtakunnallisella CSC:n palvelimella, eikä vastauksia olisi voinut suoranaisesti palauttaa.

Toki epätieto tai pikemminkin tiedottomuus siitä, että vastaukset ovat tallentuneet järjestelmään tentin aikana, on aiheuttanut sen, että tenttijät ovat todennäköisesti tuskissaan

yrittäneet pusertaa jäljellä olevana aikana uusia vastauksia tenttiin.

Näissä tapauksissa, joissa erikoistuvalla on tallentunut useampi vastaus järjestelmään, tullaan kuulustelijoille antamaan kaikki tenttijän vastausversiot, ja mikäli erikoistuva on näistä vielä erikseen raportoinut (esimerkiksi parhaat vastaukset ovat viimeisimpänä tekemässäni versiossa), on tämä tieto saatettu samalla kuulustelijalle ja pyydetty huomioidaan tapahtunut kysymyksiä arvioidessaan.

Onko tapaukset raportoitu? Onko järjestelmää kehitetty tältä osin?

Kaikki tietoomme tulleet tapaukset on raportoitu tarkasti. Käymme ympäristön kehittäjien kanssa tapaukset läpi, ja teemme tarvittavia korjaustoimenpiteitä järjestelmään.

Voiko ongelmatilanteessa kyseisen erikoistuvan tenttiaikaa pidentää?

Tenttiajan jatkaminen ei ole teknisesti mahdollista. Lisäksi akvaarioiden varaussysteemit toimivat niin, että seuraavaan aloitusajkaan todennäköisesti samalle koneelle on tulossa jo seuraavan aiheen tenttijiä. Jos järjestelmäteknisistä syistä pystytään osoittamaan, että tentti on mennyt täysin vastaamiskelvottomaksi, pohdimme yhdessä Turun valtakunnallisen koordinaattorin kanssa nopealla aikataululla mahdollistettavan uusinnan järjestämisestä.

Pyrimme toki siihen, että saamme järjestelmän näiltä osin toimimaan aukottomasti. Mikäli siitä huolimatta tulee teknisiä ylitsepääsemättömiä ongelmia ja erikoislääkärikuulustelun teko estyy, pyrimme erikoistuvaa palvelevaan ratkaisuun.

Miten sähköistä erikoislääkärikuulustelua ollaan jatkossa kehittämässä?

Tulevaisuudessa yksi vaihtoehto on se, että erikoislääkärikuulustelut siirretään suoritettaviksi erikoistuvan itse määrittelemänä aikana. Tämä toki vaatii kysymysten tekijöiltä kysymyspankin perustamista, jotta kuulusteluun tulevat kysymykset voidaan arpoa riittävästä massasta.

Sähköinen kuulustelu ei ole edennyt ongelmitta, mutta ongelmien laajuus ei mielestäni ole hälyttävä. Tiedotamme mieluusti erikoisalaja ja erikoistuvia lääkäreitä Exam-järjestelmään tehdyistä korjauksista syksyn kuulustelukierrostakin ajatellen.

Olemme lähettäneet kaikille tenttijöille sekä tentin kuulustelijoille sähköiset palautelomakkeet. Toivomme aktiivista palautteenantoa, jotta kuulustelu saadaan toimimaan mahdollisimman sujuvasti. Tenttiä kehitetään jatkuvasti, ja pyrimme puuttumaan ilmaantuneisiin ongelmiin viiveettä.

Kiitos kommentestasi, Titta Koski!